

66. Det danske retssystem

Hvorfor lyver dommerne? Det får vi dem nok aldrig til at fortælle, så jeg må nøjes med at gruble over, om det er hensigtsmæssigt med et domstolssystem, der ikke blot gør det umuligt at komme korrumperte dommere til livs, men som direkte motiverer dem til systematisk at dække over industriens ulovligheder.

Dommerembedet

Dommerembedet er unikt. Det kan ikke sammenlignes med noget andet arbejde. Hvis man har et normalt arbejde, vil der blive stillet krav til én, og nogen vil holde øje med, om man udfører arbejdet godt nok. Hvis man ikke gør det, vil man få det påtalt og måske blive fyret. I dele af den offentlige sektor mødes man fra starten af mistro, og derfor må sygeplejersker, sosu-assistenten og skolelærere bruge en masse tid på at dokumentere, at de udfører det arbejde, de får løn for. Man går så at sige ud fra, at de vil snyde, medmindre de er under konstant kontrol.

Det er lige modsat med dommere. Man går så at sige ud fra, at når en dommer udnævnes, opfyldes han af en slags hellig ånd, der på magisk vis gør ham både ærlig og pligtopfyldende. Ingen vurderer kvaliteten af hans arbejde. Ingen påtaler, når en dom er mangelfuldt begrundet, når de relevante fakta er udeladt, eller når dommen på anden måde er ringe. Uanset hvordan en dommer udfører sit arbejde, risikerer han hverken påtale eller fyreseddel. Han kan hæve sin gode hyre, indtil han fylder 70 år eller i øvrigt ikke gider mere.

Lyder det attraktivt? Så længe man undgår at forgrube sig korporligt på sagens parter, og man undlader at kritisere sine kolleger, er jobbet sikkert. Som dommer er man uden ansvar over for andet end sin egen samvittighed - og med tiden vil samvittigheden ikke sjældent blive slebet til.

Personligt tror jeg, det må være enormt kedeligt og utilfredsstillende at være dommer. Aldrig får man et skulderklap for en god indsats. Alle sager ender med, at én part bliver skuffet, og en anden part bliver glad. Hvorfor anstrenge sig for, at det er den rigtige part, der bliver glad? Og hvem er den rigtige part?

Der er faktisk kun ét lyspunkt i den ensformige dagligdag: De lukrative bijob. Den lange sagsbehandlingstid ved de offentlige domstole har skabt et behov for en privat domstol, hvor de med tegnedrengen i orden kan betale sig fra de lange ventetider. F.eks. sker det også blandt medlemmerne af FDV, at de er indbyrdes uenige. Som nævnt var der flere medlemmer, der hævdede, at de havde eneret til den samme film (side 297). Det er noget rod med sådanne konflikter. Alle er dog enige om én ting: Det er kostbart at have uløste konflikter i årevis.

Derfor betaler medlemmerne dommerne af egen lomme for at få konflikterne løst her og nu. Dommerne kan tjene både halve og hele millioner ekstra i deres fritid, men bijobben kommer ikke af sig selv. Dommerne skal først udpeges af deres klienter, så det er afgørende at holde sig gode venner med dem.

Voldgift

- 19.1. Tvistigheder mellem foreningen og dens medlemmer kan ikke indbringes for de almindelige domstole, men skal afgøres ved voldgift efter følgende regler:
- 19.2 Voldgiftsretten består af 3 medlemmer, hvoraf foreningens bestyrelse vælger et medlem, og det eller de medlemmer, med hvem tvisten består, et medlem. De to voldgiftsmænd udpeger i fællesskab en formand, der skal være jurist. Kan voldgiftsrettens medlemmer ikke enes om valg af formand, udpeges denne af præsidenten for Østre Landsret.
- - -
- 19.7 Voldgiftsrettens afgørelse er endelig og bindende og kan ikke indbringes for domstolene, medmindre dette sker for at tilvejebringe tvangsmidler for en voldgiftskendelses gennemførelse.

FDV's vedtægter, 11. januar 2005

Bijobberiets skyggesider

I FDV's vedtægter står det sort på hvidt, hvordan det foregår. FDV's egen strategi i kampen mod uvorne udlejere og irriterende importører er at trække retssagerne i langdrag for derved at udpine offeret økonomisk. De ved alle sammen, at det er selve striden, der er det største problem, så når det gælder deres egne stridigheder, skal de selvfølgelig løses så hurtigt som muligt.

Systemet kan sammenlignes med privathospitalerne, der fra starten fik succes på grund af det offentlige behandlingssystems lange ventelister. Folk med penge på lommen vil hellere betale for en nødvendig operation end vente i årevis på at kunne leve normalt igen. Hvis to selskaber slås om retten til en film, ender de i realiteten begge som tabere, hvis der går flere år, før striden bliver løst, så de vil hellere betale for at få striden løst med det samme.

I princippet er det ikke noget problem, at industrien løser sine egne problemer, men det er problematisk, som det foregår i Danmark. Der er jævnlige fokus på det faktum, at sagsbehandlingstiden ved domstolene for almindelige borgere er meget lang. Når dommerne bruger så meget tid på at arbejde for deres private klienter, har de i sagens natur mindre tid til det arbejde, de oprindeligt var ansat til.

Knap så meget fokus er der på det indbyggede dilemma, at det er den lange "normale" sagsbehandlingstid, der motiverer industrien til at betale for at få løst en tvist privat. Den dag, domstolene arbejder hurtigt og effektivt, er der slet ikke behov for en privat voldgiftsret længere, og så ryger bijobberne.

Et andet problem, der aldrig er fokus på, er udvælgelsen af voldgiftsrettens medlemmer. Hvis FDV's medlemmer havner i en intern konflikt, udpeger de selv mindst to af de tre dommere. For dommerne gælder det altså om at stå på god fod med industrien, i dette tilfælde FDV's medlemmer. Det skader næppe chancerne for at blive udpeget, at de ser verden på samme måde som industrien.

Industriens private dommere, 1996-2001

Bijobberiets omfang

Det kom bag på mange, da Jyllands-Posten igennem en serie artikler i 1990'erne via oplysninger fra Danmarks Statistik afslørede, at Højesterets dommere tjente lige så meget ved bijob som deres hovedbeskæftigelse - og at beløbet voksede år for år. I 1996 var en højesteretsdommers gennemsnitlige lønindtægt 701.557 kr. Det var lønnen fra det offentlige - for de fleste utvivlsomt en god løn i 1996 - men oven i det var den gennemsnitlige indtægt for bijob hele 836.144 kr. Stigningen skete især i årene 1993-1996 (Jyllands-Posten, 24. januar 2000).

“Ingen mennesker kan passe deres almindelige arbejde ordentligt, samtidig med at de har så omfattende bijob,” udtalte juraprofessor Halfdan Krag Jespersen, Aarhus Universitet, i Jyllands-Posten den 19. februar 2000. Justitsminister Frank Jensen bad da dommerne om at rydde op i domstolenes ventetider.

Det affødte følgende kommentar fra erhvervsadvokat Jesper Berning: “Det er et stort problem, at dommerne selv skal sidde og fastlægge reglerne og rydde op, specielt når det netop er de dommere, der har flest bijob, der er sat i spidsen for oprydningen.” Han var i de år en fremtrædende kritiker af voldgiftssystemet. Han tilføjede: “I dag foregår alle store erhvervsager i Danmark i det skjulte, og vi får slet ingen retspraksis på området. Hvis sagerne i stedet kom ind i retssalene, ligesom det sker i mange andre lande, så ville vi få en retspraksis og ikke behøve at føre alle de sager.”

Det var hemmeligt, hvad de enkelte dommere tjente, men jeg hæftede mig ved, at Peter Lilholt fra Vestre Landsret var en af de flittigste bijobbere. Han lå i top 10 med 38 voldgiftssager. Min bekymring var, om det kunne være en medvirkende årsag til, at han ikke ville tillade mig at føre bevis mod Johan Schlüter (kapitel 25). Ville det skade hans stjerne i industrien, hvis han pludselig holdt med kunstnerne og borgerne til skade for industriens markedskontrol?

De vage politiske indgreb

Dommerne kæmpede indædt mod planerne om indgreb i deres ret til at tage bijob, og efter flere års debat løb de fine ambitioner ud i sandet. Det endte med nogle ret beskedne ændringer: Beløbene skal fremover offentliggøres, og honorarerne for den enkelte dommer må højst udgøre 50 % af den normale løn.

Disse ændringer fik hverken nedbragt sagsbehandlingstiden eller dommernes samlede bijobsindtægter. Det vender jeg tilbage til om lidt, men først vil jeg lige dvæle et øjeblik ved de samfundsmæssige omkostninger med et tæt samarbejde mellem dommerne og erhvervslivets top. Det generer ikke mig, at dommerne får en god betaling. Det er kvaliteten af deres afgørelser, der er et samfundsmæssigt problem, og det undrer mig, at politikerne ikke ser faren ved det tætte netværk, som industrien og dommerne har opbygget sammen. Der har været spektakulære sager og uforståelige afgørelser i overflod, men ingen forbinder dem med styrken af det netværk, der er skabt.

Preben Bang Henriksen (V) undrer sig måske nok over, at der ikke er givet fem minutters fængsel til nogen som helst i bankernes ledelse i de straffesager, der har nået domstolene efter finanskrisen, trods de besynderlige dispositioner der er truffet, men han slår det hen med, at dommerne ikke er dygtige nok.

Men måske er problemet et andet?

denksjultekorruption.dk/video52

Preben Bang Henriksen, 2018

Højesteretsdommernes bijob

Sammen med en ung kollega kritiserede jeg for mange år siden dommernes bibeskæftigelser. Højesterets daværende præsident kunne omgående fortælle os, at vores kritik var helt ved siden af. Det var den sikkert også - jeg mener, når nu en præsident selv sagde det - men alligevel ville debatten ikke rigtig lægge sig, og for et par år siden skete der så under heftig modstand fra dommerne endelig noget. Der blev nemlig lagt loft over bijobbene, sådan at dommerne kun må tjene 50 procent af deres normale løn som ekstra indtægt. Ja, De hørte rigtigt, dommerne må skam stadigvæk gerne have bibeskæftigelser, de må blot ikke tjene alt for meget.

Udenlandsk hovedrysten

Bijobbene er altså fuldt legale, men set med andre landes øjne er de ubegribelige. De udenlandske kolleger, jeg gennem årene har fortalt om forholdene i Danmark, har nærmest været ved at falde måbende omkuld. For dem er det indlysende, at en dommer og naturligvis især en højesteretsdommer aldrig må kunne udsættes for den mistanke om manglende neutralitet, der uundgåeligt vil klæbe til bijobs.

Professor dr. jur. Preben Stuer Lauridsen i Information, 10. juli 2010

Netværkets styrke

Der kan ikke være to meninger om, at dommernes begrundelser i flere af sagerne mod mig bygger på direkte usandheder. Men hvorfor? Det ville være relevant at kende til årsagerne, men medmindre nogen går dommerne på klingen og får dem til at udtale sig om løgnene, vil det naturligvis forblive spekulationer.

Min teori er, at dommerne igennem årene var blevet så tætte med industrien, i mit tilfælde med Johan Schlüter og FDV, at de i realiteten overlod det til FDV at afgøre sagerne. Uden at tænke sig om i ét sekund ophøjede de FDV's påstande til deres egne afgørelser. Lad os se på nogle eksempler fra bevissikringsagen.

Dorete Bager lagde under fogedforretningen ikke skjul på, at hun forinden havde lovet FDV's advokat at gennemføre bevissikringen. Hun begrundede det med, at hun var nødt til at reagere, når hun fik en anmodning fra disse "velrenommerede firmaer". FDV's anmodning var nok til at sikre et forbud, en bevissikring og en beslaglæggelse. Så meget stolede hun på en anmodning, fordi den var indsendt på Johan Schlüters brevpapir.

Med henvisning til forhånds aftalen og den manglende mulighed for at komme til orde under bevissikringen bad jeg om, at kæremålet fik opsættende virkning. Lars Segato bemærkede, at retsplejeloven ikke tillader dette (side 793), og hans bemærkning blev ordret kopieret ind i Eskild Jensens afgørelse (side 794).

Men det passer ikke, og Eskild Jensen burde vide det. Han var jo selv med til at tillægge mit kæremål opsættende virkning i udlejningssagen (side 294), og det fremgik af det særlige udvalgs bemærkninger i afsnit 5.8 til lovforslaget (side 786) og af Vestre Landsrets egen vejledning (side 795). Hvordan kunne han overse det? Det eneste, der giver en form for mening, er, at han havde så meget tillid til FDV, at han i virkeligheden overlod det til Lars Segato at træffe afgørelsen.

Hvorfor ventede Vestre Landsret i ni måneder med at behandle kæremålet, og hvorfor er mine synspunkter ikke gengivet i kendelsen? Det eneste meningsfulde svar er igen: Dommerne troede så meget på Lars Segatos vildledende udlægning af sagen - nemlig at jeg ignorerede lovændringen i tillid til, at den var ugyldig - at ingen af de tre dommere fandt det nødvendigt at læse mine indlæg.

Hvorfor løj Vestre Landsret så klart i kendelsen i det andet kæremål (side 826)? Det passer overhovedet ikke, at jeg først ved brev af 25. september 2006 oplyste, at Laserdisken blev drevet af mig personligt. Det var dokumenteret således:

1) Det fremgår af oplysningerne i CVR-registret om det oplyste CVR-nr. på fakturaen og hjemmesiden. 2) Jeg gjorde indsigelse til byretten, så snart jeg blev klar over, at formalitetsfejlen kunne få betydning, og jeg sendte indsigelsen som bilag til Vestre Landsret. 3) Jeg redegjorde for ejerforholdene i min skriftlige partsforklaring til landsretten. 4) Jeg fremlagde som bilag FDV's processkrift til Østre Landsret, hvor Lars Segato selv påpegede, at Vestre Landsret selvfølgelig var bekendt med ejerforholdene. Den eneste meningsfulde forklaring er også her, at dommerne ikke læste mine indlæg. De stolede 100 % på FDV's udlægning.

Klaus Kjølbers lov for netværk i praksis

I justifikationssagen i reparations sagen mødte jeg hverken Lene Holm Trøst eller Hans Esdahl på noget tidspunkt. Ingen af dem ville gå med til, at der blev holdt et forberedende retsmøde. De var ensidigt fokuseret på at få mig til at rette ind efter FDV's ønsker, og de stolede også på Lars Segato og Peter Schønning.

Jeg tvivler på, at de to nogen sinde fandt ud af, hvad reparations sagen gik ud på. Det illustreres ikke mindst af Lene Holm Trøsts kryptiske begrundelse: "Som anført af sagsøgerne og dermed uanset det af sagsøgte anførte..." (side 846). Det er min fornemmelse, at det først under domsforhandlingen den 13.-15. maj 2013 gik op for dommerne, hvad det hele gik ud på, og da var det for sent.

Alt tyder på, at Klaus Kjølber ramte sømmet lige på hovedet, da han skrev om netværkets mekanismer (side 681). De "små" indledende fejl havde vokset sig så store, og fejlene var blevet så omfattende og belastende, at også de dommere, der ikke var direkte involveret i den oprindelige beslutning, var tvunget til at deltage i dækmanøvrerne. De forsøgte efter bedste evne at opfylde deres forpligtelser over for netværket med "plausible" forklaringer, der dog er så langt ude, at jeg vil tro, at historikerne - hvis de engang i fremtiden læser *Den skjulte korruption* - vil have svært ved ikke at korse sig over dommernes begrundelser.

Dommere er administratorer af reglerne, og de har så vide skønsmagter, at de i praksis kan få et hvilket som helst resultat ud af en hvilken som helst situation. Lad mig genopfriske et par eksempler:

Warner Brothers var Storbritanniens største distributør af udlejningskassetter i starten af 90'erne (side 333). På det tidspunkt kunne Warner forbyde udlejning af kassetterne, men valgte ikke at gøre det. Warner skrev på kassetterne, at de ikke måtte udlejes uden for EU og leverede kassetterne til de britiske udlejere med en mærkat med en anbefalet udlejningspris (side 80). Ikke desto mindre vurderede dommerne, at Warner ikke havde tilladt udlejningen i Storbritannien.

Sydney Pollack havde al mulig grund til at hade pan&scan, men i USA kunne han ikke forhindre det. Og selvom Sydney Pollack gjorde alt, hvad der stod i hans magt for at forhindre pan&scan i Danmark, hvor loven gav ham denne mulighed, vurderede dommerne alligevel, at han havde givet tilladelse (kapitel 22).

I udlejningssagen havde jeg forud for domsforhandlingen den 16. februar 1993 nedlagt påstand om erstatning og betalt retsafgift. Arildsen valgte at udskyde det spørgsmål til senere (side 307), og fordi byretten derfor ikke havde taget stilling, ville landsretten ikke tillade erstatningspåstanden i ankesagen (side 401).

FDV's erstatningspåstand mod Laserdisken ApS blev fremsat så sent, at den blev afvist af byretten. Jeg ankede for at afprøve grundlaget for bevissikringen, og i ankesagen nedlagde FDV den afviste påstand igen. Selvom ankesagen dermed fik en helt anden karakter, fik FDV - modsat mig - lov til det af Vestre Landsret (side 809). Dommerne henviste alene til, at jeg havde tilstrækkelig mulighed for at varetage selskabets interesser under ankesagens behandling.

Hvordan bliver man dommer?

Man starter naturligvis med at læse jura, men derefter er det afgørende, at man får foden indenfor i Justitsministeriet eller får job hos en domstol. Så er vejen banet for at blive udnævnt som dommer på et eller andet tidspunkt.

Når man først er udnævnt som dommer, er det en livstidsstilling. Oprindeligt var det intentionen at beskytte dommerne mod påvirkning udefra, og derfor kan en dommer kun afskediges af andre dommere. Bagsiden af dette er imidlertid, at det kollegiale sammenhold derved styrkes således, at fremtiden sikres for dem alle sammen, blot alle loyalt går med til at dække over hinanden. Det har i årevis været et lukket system, der kun undtagelsesvist lukker "fremmede" ind.

Ingen ny type dommere

Bestræbelserne på at ansætte nye dommere, som ikke kommer fra Justitsministeriet, andre dele af statsadministrationen eller dommerkontorer, har ikke båret frugt. Ifølge DR/Orientering mandag er det ikke lykkedes for Dommerudnævnelsesrådet at finde nye dommere, som kommer fra enten advokatkontorer, kommuner, amter, universiteter eller det private erhvervsliv til nogle af de 62 faste stillinger til by- og landsretterne, der har været ledige, siden rådet begyndte sit arbejde i juli 1999.

Børsen, 6. marts 2001

Den danske dommerstand er indavlet

Dommerudnævnelsesrådet anbefalede i torsdags justitsminister Lene Espersen (KF) at udnævne 10 nye dommere. Alle kommer fra domstolenes egne rækker eller institutioner, skriver Morgenavisen Jyllands-Posten. Advokater og jurister fra universiteterne og det private erhvervsliv var der ingen af, selv om Folketinget ønsker flere dommere med en sådan baggrund. Rekrutteringsmønsteret er symptomatisk.

8 år efter en reform, der skulle sikre, at det ikke kun var domstolenes egne jurister og folk under Justitsministeriet, som blev dommere, konstaterer Henrik Rothe, generalsekretær i Advokatsamfundet, at projektet er slået fejl.

TV 2, 26. august 2007

Det kniber med at få nyt blod til domstolene

I en årrække har der været ambitioner om at få rusket op i traditionen, når det gælder udnævnelse af dommere. Men det kniber fortsat med at tiltrække jurister, der ikke er gået den slagne vej i karrieren, inden de sætter sig bag podiet i en retssal. Det fremgår af den netop udkomne årsberetning fra Dommerudnævnelsesrådet.

Jyllands-Posten, 2. maj 2020

Sagsbunkerne i retssalene vokser, mens dommerne bijobber som aldrig før

Danske dommere indkasserer rekordhøje indtægter på at bijobbe, og det får nu folketingspolitikere fra rød og blå blok til at bebude et endeligt opgør med dommernes mange bijob. Bekymringen går på, at de ekstra job på flere måder belaster dommernes primære arbejde ved domstolene.

Berlingske, 9. september 2014

Bijobbenes udvikling

Trods Folketingets ønske om det modsatte, er dommernes bijob steget og steget igennem de sidste 20-25 år.

Da jeg startede med at interessere mig for domstolenes mærkværdige domme og den mulige sammenhæng med det private arbejde for industrien, var beløbene hemmelige, og det kom bag på dommerne, at en kvik journalist havde fundet frem til bijobberiet via Danmarks Statistik.

Siden har politikerne forsøgt at komme bijobberiet til livs med øvre grænser og offentliggørelse af beløbene. Det har ikke hjulpet, men pressen kan dog følge med. I 2006 tjente Højesterets dommere i gennemsnit 981.000 kr. på bijob, og det var stadig mere end lønnen for det arbejde, de egentlig var ansat til.

Det samlede beløb er vokset og vokset: 40 mio. kr. i 2000, 47 mio. kr. i 2009, 56 mio. kr. i 2013 og 68 mio. kr. i 2019. Lovens øvre grænse ser heller ikke ud til at holde dommerne tilbage. De tages jævnlige i at tjene for meget.

Men hvordan får de tid til at have så meget fritidsarbejde? I mine sager ser det som sagt ud til, at de har uddelegeret arbejdet til Lars Segato og Peter Schønning. I Højesteret har dommerne et hierarki, hvor det er de yngste dommere, der tager slæbet, mens de med mere anciennitet kan nøjes med at arbejde hver anden dag, og så holder de endda fri allerede kl. 14. Det giver masser af tid til at passe bijob.

Så grådige er dommerne:

I strid med reglerne scorede dommer 444.873 kr. på bijobs

Reglerne siger, at en indtjening på ekstra arbejde maksimalt må være 50 procent af den normale dommerløn. I et tilfælde har en dommer hos landsretten virkelig scoret kassen på arbejde uden for retssalen. Helt præcist har denne dommer fået 444.873 kr. for meget i løn for bijobs.

Det skal med, at en dommer ved landsretten har startløn på 846.000 kr. Da en dommer efter reglerne må tjene halvdelen af denne løn i bijobs, har dommeren altså mindst tjent 1.269.000 kr. om året. Og det er så indtjeningen *over* denne løn, der er i strid med reglerne, og altså er tæt på en halv million kroner for én dommer.

BT, 18. februar 2020

Dansk retspleje lider under partiske dommere og forskræmte advokater

Hvad kendetegner dansk retspleje? En dommerstand, der i alt væsentligt er rekrutteret fra Justitsministeriet, anklagemyndigheden og politiet og derfor er »objektivt partisk« i straffesager og andre sager mellem det offentlige og private, som desuden fortolker lovene tilfældigt og uforudseeligt, undgår at skrive fyldestgørende begrundelser for afgørelserne, hævner sig på kritikere gennem afvisning eller tab af disses retssager, er dårligt lønnet, gør alt for at skaffe sig lukrative bijobs og med henblik herpå skubber så mange retssager som muligt fra sig, undlader at beskytte individet mod statsmagtens overgreb og ikke spekulerer videre over, om afgørelserne er retfærdige.

Advokat Herluf Cohn i Weekendavisen, 15. september 1995

Domstolenes kritikere

Advokat Herluf Cohn kom til landet efter at have arbejdet som advokat i Israel og England, og han var dybt rystet over det danske system. Som så mange andre så han et problem i den økonomiske afhængighed, dommerne udsatte sig for via deres jagt på bijob, og han var også kritisk over for rekrutteringen af dommerne og samhørigheden med Justitsministeriet. Han kritiserede selve dommenes ringe eller manglende begrundelser og foreslog reformer efter britisk/israelsk mønster. Han ville nedlægge Justitsministeriet og have flere advokater ind som dommere. Han kunne også finde på at kritisere, at advokaterne finder sig i det, bare fordi de profiterer af at være en del af systemet (Weekendavisen, 6. oktober 1995):

- Hvordan procedureadvokaterne kan leve i årevis fuldt vidende om, at det, de får deres salærer for, er komplet værdiløst, fordi dommerne slet ikke tager i betragtning, hvad de siger, kræver nok en psykologforklaring.

Jesper Berning var en af de store erhvervsadvokater og en åbenmundet kritiker af dommernes bijobs og båndet til Justitsministeriet. I *Uden filter* (Jyllands-Posten, 1. februar 2004), kaldte han sin karriere for "mislykket i meget høj grad", fordi hans tanker om at forbedre retssystemet havde været forgæves. Han var optaget af dommernes bijobberi og var skuffet over, at der ikke blev rensset ud:

- Du har ikke pengekorruption direkte, men du har det indirekte, netop ved at dommerne gives lukrative bijobs. Hvis en højesteretsdommer gang på gang lod staten tabe sine skatte- og ekspropriationssager, tror du så, regeringen ville synes, det var morsomt at udnævne ham til formand for den nye lovkommission, hvor han skal have et honorar på flere hundrede tusinde kroner?

I 2001 afleverede han sin advokatbestalling i protest, men allerede et par år før udtalte han i artiklen *Klar tale* (Jyllands-Posten, 10. oktober 1999):

"Befolkningen har en større tillid til retssamfundet, end den ville have, hvis den havde indsigt i, hvad der virkelig foregår. Det danske retssamfund er nøjagtigt ligeså anløbet som nogle af dem, vi ynder at kritisere."

Frygten for at kritisere dommerne

Jeg var både overrasket, chokeret og vred, da advokatfirmaet HjulmandKaptain meddelte, at de ikke turde føre sagen for mig, da jeg havde fået advokatpålæg i retssagen mod Domstolsstyrelsen (kapitel 60). Per Christensen beklagede dybt. Selvfølgelig burde det ikke være sådan, at en advokat ikke kan føre en sådan sag af frygt for represalier, men advokatfirmaet turde ikke tage chancen.

Krystere, var min første tanke, men det viste sig hurtigt, at ingen advokat ville føre sagen, men Henrik Karl Nielsen var dog så meget mandfolk, at han stod ved at have hjulpet mig og godkendt påstandene, og han kæmpede en brav kamp for at få advokatpålægget ophævet igen. Det viste sig også hurtigt, at formålet med advokatpålægget ikke var at sikre, at sagen blev behandlet på en forsvarlig måde, sådan som loven forudsætter, men at den ikke blev behandlet overhovedet.

Kan jeg bevise, at dommerne hævner sig på kritikere ved at afvise deres sager eller lader dem tabe sager, de ikke bør tabe? Nej, selvfølgelig ikke. Jeg kan ikke fremvise et brev fra en retspræsident eller dommer, hvor der står, at den advokat, der påtager sig at føre sagen for mig, vil tabe de efterfølgende retssager.

Visse ting siges bare ikke højt. Jesper Berning og Herluf Cohn mente begge, det forholdt sig sådan alligevel, og i mit tilfælde, hvor jeg kritiserede dommerne, var risikoen så stor, at jeg ikke kunne finde en advokat, der turde løbe den.

Jeg har siden fået forståelse for Anders Hjulmands dilemma. Kunne han opnå andet end et heroisk nederlag? Hvis man med succes skal bekæmpe dommernes netværk, må man ifølge Klaus Kjöllers teorier alliere sig med et netværk, der kan matche dommernes netværk i styrke (side 679-681).

Hvor findes et sådant netværk? Jesper Berning forsøgte at engagere advokatmyndighederne, men forgæves. Der var ingen fælles front fra advokaternes side. Hvad med Folketinget? Hvor mange folketingsmedlemmer tør se virkeligheden i øjnene, når det er så meget lettere at gøre ingenting?

Advokat: Grib ind over for dommerne

Advokatmyndighederne bør gå foran i kritikken af Højesteret og være med til at få dommerne til at lave mere på arbejdet og ikke i fritidsjobbene, mener en af landets førende erhvervsadvokater, Jesper Berning. Det er en uorden at sætte de fire yngste dommere til i praksis at lave det hele, så de andre kan passe bijob, understreger han.

Kritik på tomandshånd

Jesper Berning peger på, at advokater og dommere er skarpe i deres kritik af Højesteret, når det sker på tomandshånd, men at der er meget få, der tør stå frem med synspunkterne. Især Advokatrådet opfordrer han til at gå foran i kritikken nu. Han har selv fremført synspunkterne i flere år, og tidligere blev det opfattet som en af forklaringerne på, at han tabte et par ellers oplagte vindere i Højesteret.